

בית המשפט המחוזי בירושלים

19 נובמבר 2024

בפני כב' השופט א' דראל, סגן נשיא

ת"א 31863-03-23 פלונים נ' הרשות הפלסטינית ואח'

בעניין: 1. פלוני

2. פלוני

3. פלוני

הנתבעים

ע"י עוה"ד ד"ר אסף פוזנר, נתנאל פוזנר

נגד

1. הרשות הפלסטינית

2. ארגון שחרור פלסטין

ע"י עו"ד יפעת גרנות רמתי

הנתבעים

פסק דין חלקי

בתביעות העיזבון של הקטינים

הרקע העובדתי ומהלך הדברים

1. ביום 7.1.2003 הגישו התובעים ביחד עם אחרים תביעה נגד הנתבעים לפיצוי עבור נזקים שנגרמו להם (ת.א. 5009/03). ביסוד התביעה פיגוע רצחני שהתרחש במסעדת "סבארו" בירושלים ב-9.8.2001. בפיגוע נרצחו 15 בני אדם, ובהם חמישה בני משפחת התובעים: האב, האם, אח ושתי אחיות.

2. ביום 17.2.2019 ניתן פסק דין שבו נדחתה התביעה. ערעור שהגישו התובעים והאחרים התקבל (ע"א 2362/19 פלונים נ' הרשות הפלסטינית (10.2.2022) (להלן: עניין פלונים)) ונקבע כי הנתבעים חבים כלפי התובעים בפיצוי על נזיקה (להלן אתייחס לשני הנתבעים יחדיו). נפסק כי חבות הנתבעים נובעת מתשלום כספים שאותם הם משלמים לאסירים ביטחוניים ולבני משפחותיהם. התשלום הוא אשרור העוולה הנזיקית, כמשמעות המונח בסעיף 12 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] (ר"ש, פסקאות 30-49). בית המשפט העליון החזיר את הדיון בתביעה לבית משפט זה על מנת שיקבע את סכום הפיצוי המגיע למערערים, הם התובעים. בקשה לדיון נוסף על פסק הדין נדחתה (דנ"א 2744/22 הרשות הפלסטינית נ' פלונים (30.8.2022)).

בית המשפט המחוזי בירושלים

19 נובמבר 2024

בפני כב' השופט א' דראל, סגן נשיא

ת"א 31863-03-23 פלונים נ' הרשות הפלסטינית ואח'

3. מכאן ההליך שלפני בו נדונה שאלת גובה הפיצוי הנזיקי המגיע לתובעים (יצוין כי התביעה המקורית פוצלה לשתי תביעות נפרדות שבכל אחת מהן מתברר הנזק שנגרם לכל אחת מהמשפחות שיקריהן נרצחו בפיגוע). כתב התביעה כולל שלושה רכיבים:

תביעת הפיצוי בגין רצח ההורים (תביעת תלויים ועיזבון ביחס לכל אחד מההורים);

תביעת התובעים – בגין הנזק שנגרם להם בשל הפיגוע כניזוקים משניים;

תביעות העיזבון הנוגעות לאח ולאחיות שהיו קטינים בזמן הירצחם.

4. מלכתחילה הוגשה בקשה למתן פסק דין חלקי בתביעות הנוגעות לעיזבונות הילדים אך לאחר שהצדדים הגישו את ראיותיהם באשר לרכיב השלישי – מצאתי כי נכון להקדים את הדיון באותו חלק של התביעה שניתן לקדמו. משכך, הדיון פוצל כך שתביעת עיזבונות הקטינים תתברר בנפרד (החלטה מיום 16.8.2024), ולאחר שניתנה אפשרות להגשת ראיות, נקבע מועד להוכחות ולסיכומים בתביעת העיזבונות של האח ושתי האחיות של התובעים שנרצחו.

5. עוד לפני ההחלטה על הפיצול, הוריתי, כאמור, על הגשת ראיות ופירוט העדים שמבוקש להזמין. התובעים הגישו את תצהירו של התובע 3 (להלן: מ'). התובעים ביקשו לזמן לעדות את האחיות של התובעים, שנותרו בחיים, ואינן יורשות, וכן להזמין את תיק בית הדין הרבני הנוגע לאישור צווי הירושה. הבקשות נדחו (החלטה מיום 16.8.2024).

6. מספר ימים לפני המועד שנקבע להוכחות ולסיכומים הגישו התובעים הודעה כי אין בדעתם לחקור את המצהיר, מ', על תצהירו והצדדים הגישו את סיכומי טענותיהם בכתב, כפי שהסכימו ביניהם.

7. ביני לביני, במהלך ניהול ההליך, נחקק חוק לפיצוי קורבנות טרור (פיצוי לדוגמה), התשפ"ד-2024 (להלן: **החוק לפיצוי קורבנות טרור או החוק**). לאחר חקיקתו התביעה תוקנה ולפיכך תידון גם שאלת הזכאות לפיצוי לפי החוק (החלטה מיום 2.5.2024, כתב תביעה מתוקן הוגש ביום 8.5.2024). הנתבעת 1 (להלן: **הנתבעת**) הגישה לבית המשפט הגבוה לצדק עתירה

בית המשפט המחוזי בירושלים

19 נובמבר 2024

בפני כב' השופט א' דראל, סגן נשיא

ת"א 31863-03-23 פלונים נ' הרשות הפלסטינית ואח'

להורות על בטלות החוק (בג"ץ 4395/24 הרשות הפלסטינית נ' הכנסת). בקשת הנתבעת לצו ארעי נדחתה (החלטה מיום 28.5.2024) ודיון בעתירה ובבקשה לצו ביניים התקיים ביום 4.8.2024. אציין כי הנתבעים הגישו בקשה לעיכוב הדיון שלפני אך לא ראיתי מקום להיעתר לבקשתם, בהינתן שלא ניתן צו ארעי או צו ביניים, והמדובר בחוק תקף לכל דבר ועניין והוא חלק בלתי נפרד מספר החוקים.

הראיות וממצאים עובדתיים

8. ביום 12.6.2023 הגישו התובעים צווי ירושה שהוצאו ביום 5.6.2023 ובהם תוקנו צווי ירושה קודמים. לפי צווי הירושה שלושת התובעים הם היורשים של חמשת הנרצחים. התובעים הגישו כראיה מטעמם את תצהירו של מ'. בתצהיר מתואר אירוע הרצח במסעדת "סבארו" שבו נרצחו ההורים ושלושה אחים. מ' מספר שהיה בן 19 ואחיו הגדול בן 21. לאחר הרצח נותרו לו ולשני האחים הנוספים (התובעים 1-2) שתי אחיות קטנות שנפצעו באופן קשה בפיגוע. הוא כותב על הליך השיקום שנדרש וציין כי לא מצאו את הדרך להתמודד עם חלוקתה של ירושת ההורים, כך שלאורך השנים שחלפו לא חילקו את ירושת הוריהם והבית נותר שומם כפי שעזבו אותו לפני כ-20 שנה, וכך גם חשבונות הבנק.

9. בתצהירו הוא מתייחס לצו הירושה וכותב כי מאחר ונכסי העיזבונות של ההורים לא חולקו מעולם (ובהם עיזבונות האחים הקטינים) לא הייתה מניעה לתקן את צו הירושה וכך נעשה. האחיות חתמו על ויתור מלא ומוחלט מחלקן בעיזבונות של האחים הקטינים ושל ההורים. הוא מוסיף שדבר הגשת הבקשה לתיקון צו הירושה נמסר בהודעה לבית המשפט מיום 3.4.2023, אך הנתבעים בחרו שלא להופיע להליך לעניין צו הירושה ולא להתנגד לתיקונו.

השאלות העומדות להכרעה

10. התובעים מבקשים לפסוק להם פיצוי בראשי הנזק של נזק לא ממוני, אובדן שכר בשנים האבודות והוצאות קבורה ומצבה, וכן פסק דין בעניין חמשת העיזבונות בגין הפיצויים לדוגמה, וזאת בהתאם לחוק לפיצוי קורבנות טרור. לצד זאת הם טוענים לפסיקת פיצויים מוגברים, לפסיקת פיצויי שכול, לתשלום ריבית מוגברת ולתשלום שכר טרחת עורך דין גבוה במיוחד.

בית המשפט המחוזי בירושלים

19 נובמבר 2024

בפני כב' השופט א' דראל, סגן נשיא

ת"א 31863-03-23 פלוני נ' הרשות הפלסטינית ואח'

11. הנתבעים חולקים על התביעה על כל ראשיה. הם טוענים שיש לפסוק לתובעים רק שלוש חמישיות מסכום הנזק כי אינם היורשים היחידים של עיזבונות הקטינים; כי אין לפסוק בנקודת הזמן הנוכחית את הפיצוי לדוגמה אלא יש להמתין עד למתן פסק דין בעתירה שהגישו; לכך שיש למעט בסכומי הפיצויים בשים לב לפיצוי הגבוה מאוד שניתן מכוח החוק לפיצוי קורבנות טרור; לכך שאין לפסוק פיצויים מוגברים או פיצויי שכול, וכי אין לפסוק ריבית כלל. עמדתם באשר לגובה שכר הטרחה היא כי יש לפסוק אותו בשיעור מזערי וכן להימנע ממתן פסק דין בטרם תוברר שאלת ניכוי התגמולים ששולמו ומשולמים לתובעים (ללא קשר לעילת התשלום).

12. הנה כי-כן, השאלות הנדרשות להכרעה נוגעות לזכאות התובעים לפיצוי ולגובה הפיצוי המגיע לתובעים: פיצויי הנזיקין – אבדן השכר בשנים האבודות, הוצאות קבורה ומצבה, נזק לא ממוני; הפיצוי לדוגמה; הריבית שיש להוסיף לסכומים הנוגעים לעבר; זכאות התובעים לפיצויים מוגברים ולפיצויי שכול; ניכויים והוצאות.

נתוני יסוד

13. את הפיצויים יש לפסוק על יסוד הנתונים הבאים:

א. ר' ש' ז"ל – ילידת 11.9.1987;

ב. א' י' ז"ל – יליד 18.2.1997;

ג. ח' ב' ז"ל ילידת – 14.2.1999;

ד. מועד הרצח – 9.8.2001.

14. בהקשר זה נעיר כי הנתבעים כפרו בסיכומיהם בתאריכי הלידה של הנרצחים, אלא שתאריכים אלה פורטו בתצהירו של מ', ולאחר שהנתבעים בחרו להימנע מלחקור אותו על האמור בו, הרי שקמה חזקה שאינם חולקים על תוכנו (ע"א 9207/04 כמיסה נ' גרטלר, פסקה 13 (14.8.2008)).

בית המשפט המחוזי בירושלים

19 נובמבר 2024

בפני כב' השופט א' דראל, סגן נשיא

ת"א 31863-03-23 פלונים נ' הרשות הפלסטינית ואח'

מעמד התובעים כיוורשים

15. עניין מקדמי נוסף נוגע לטענת הנתבעים שאין לפעול בהתאם לצווי הירושה שתוקנו, שכן התיקון, שלפיו היוורשים הם שלושת התובעים ואילו שתי האחיות אינן יורשות נועד כדי לעקוף את מגבלת ההתיישנות.

16. התובעים מבקשים לדחות את הטענה נוכח המעמד המחייב של צווי הירושה, ובשים לב לכך שהנתבעים, שהיו מודעים להליך תיקון הצווים, נמנעו מלפנות לבית הדין הרבני ולהביע את עמדתם. לטענת התובעים אין לאפשר ערעור של תוקף הצו בתקיפה עקיפה ומכל מקום לפי הוראת סעיף 22(ב) לחוק הירושה, התשכ"ה-1965 (להלן: **חוק הירושה**), התובעים רשאים להגיש תביעה עבור נזקי העיזבון כולו וכל שנדרש לשם כך הוא אישור יתר היוורשים.

17. הנתבעים טוענים כי חלקם של התובעים בעיזבונות הקטינים הוא שלוש חמישיות בעוד ששתי חמישיות שייכות לאחיות שלא תבעו את חלקן. הם מפנים לתצהירו של מ', שלפיו הוצאו צווי ירושה בסמוך למועד הפטירה אלא שלאחר 20 שנה ובסמוך לאחר חידוש התביעה דגן ביקשו האחיות להסתלק מהעיזבונות. לעמדת הנתבעים סדר הזמנים אינו מותיר ספק כי מדובר בהסתלקות פורמאלית שנועדה לעקוף את ההתיישנות הברורה של חלקיהן של האחיות בעיזבונות, תוך הבטחת התובעים כי ידאגו לאחיות. לצד זאת טענו הנתבעים כי אין לקבל את טענת התובעים לכך שהעיזבונות לא חולקו, שכן לא הוגש תיק בית הדין הרבני. הנתבעים מפנים לכך שגם לפי תצהירו של מ' נעשה שימוש בצווי הירושה המקוריים לחלוקת כספים שהיו בחשבון העו"ש ותגמולי ביטוח חיים.

18. בקשת הנתבעים היא אפוא לקבוע כי מאחר ומדובר בהסתלקות מעיזבון שלא בתום לב ובניסיון ברור לשבש הליכי משפט לא ייפסק לתובעים יותר משלוש חמישיות מנזקי העיזבונות על פי צווי הירושה במועד הגשת התביעה, וכי פסיקה אחרת תפגע באינטרס ההסתמכות של הנתבעים.

19. כפי שצינתי בהחלטה מיום 16.8.2024, לצווי הירושה מעמד מחייב ו"כוחם יפה כלפי כל העולם כל עוד לא תוקנו או בוטלו" (סעיף 71 לחוק הירושה). בהתאם לכך נקבעו דרכים מוגדרות וייחודיות לשינוי או לתיקון צווים, הוראות בדבר הסופיות שלהם (סעיף 72 לחוק הירושה),

בית המשפט המחוזי בירושלים

19 נובמבר 2024

בפני כב' השופט א' דראל, סגן נשיא

ת"א 31863-03-23 פלונים נ' הרשות הפלסטינית ואח'

והוראות הנוגעות להגנת רוכש שרכש זכות בתום לב בתמורה בהסתמך על צו כאמור (סעיף 73 לחוק הירושה). מקום בו בית משפט או בית דין מוסמך תיקן את צווי הירושה, הנתבעים היו מודעים לכוונה לנקוט בהליך תיקון ונמנעו מלנסות ולתקוף אותו בתקיפה ישירה, הרי שאין מקום לדיון בדרך של 'תקיפה עקיפה' בתוקף הצווים במסגרת התביעה הנוכחית.

הפיצוי

אבדן ההשתכרות בשנים האבודות

20. בראש הנזק של **אבדן ההשתכרות בשנים האבודות** התובעים מבקשים לפסוק את הפיצוי על בסיס שכר ממוצע של 13,671 ₪ ובהסתמך על הלכת **פינץ'** (ע"א 10990/05 **פינץ' נ' הראל חברה לביטוח בע"מ**, פ"ד סא(1) 325 (2006) (להלן: **עניין פינץ'**)) לערוך את התחשיב לפי 30% מהשכר הממוצע בעת מתן פסק הדין, כאשר הם עורכים את החישוב החל מהמועד שבו ר' ש' וח' ב' היו מגיעות לגיל 20 ועד מועד הסיכומים וממועד הסיכומים ועד הגיען לגיל 67. בחישוב שערכו נסמכו התובעים על השכר הממוצע הכולל עובדים זרים וזאת בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון, אך טענו כי יש לחשב לפי השכר הממוצע לעובדים ישראליים בלבד (בין כי כך נכון לעשות ובין נוכח הצורך לפסיקת פיצויים מוגברים). השכר הממוצע ללא עובדים זרים הוא 13,920 ₪.

21. הנתבעים עורכים תחשיב דומה (שמבוסס על שכר של 13,600 ₪) ונטען בו שאין לחייב את הנתבעים בתשלום ריבית בשל כך שהתובעים לא ביקשו תשלום חלקי בשום שלב מניהול התביעה, "משכו" אותה משך שני עשורים, ולא זכו בתביעה בערכאה הראשונה.

22. בעניינים שבמחלוקת בין הצדדים מצאתי לקבוע כי החישוב ייערך לפי שכר ממוצע, שכולל עובדים זרים ותושבי שטחים בהתאם למה שנקבע בע"א 267/12 **דוידנקו נ' הפול - המאגר הישראלי לביטוח רכב בע"מ**, פסקה 8 (2.7.2012); כפי שאפרט להלן לא ראיתי מקום לפסיקת ריבית גבוהה מזו שקבועה בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 (להלן: **חוק פסיקת ריבית והצמדה**) או לקבוע ריבית נמוכה ממנה.

23. לפיכך אני פוסק לתובעים פיצוי לפי החישוב שנעשה בסיכומי התובעים (לפי החלופה הראשונה כמפורט בסעיף 13 לסיכומים), שמקובל עלי ותואם את דרך החישוב שנקבעה בעניין **פינץ' :**

בית המשפט המחוזי בירושלים

19 נובמבר 2024

בפני כב' השופט א' דראל, סגן נשיא

ת"א 31863-03-23 פלונים נ' הרשות הפלסטינית ואח'

- לעיזבון ר' ש' - סכום של 1,908,605 ₪;
- לעיזבון א' י' - סכום של 1,481,506 ₪;
- לעיזבון ח' ב' - סכום של 1,455,522 ₪.

הסכום הנפסק בגין ראש נזק זה הוא במעוגל 4,846,000 ₪. הצדדים יערכו חישוב מעודכן על בסיס אותם עקרונות נכון ליום פסק הדין ויעדכנו את הסכום בהתאם.

הוצאות קבורה ומצבה

24. התובעים טענו לפיצוי בסכום של 40,000 ₪ לכל עיזבון ובסך הכל 120,000 ₪ בתוספת ריבית על פי חוק פסיקת ריבית והצמדה מיום הרצח. הסכום שהתקבל עמד על 213,470 ₪. הנתבעים טוענים שלא הובאה כל ראיה לביצוע תשלום וכן כי על פי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה התשפ"ד-2024 (להלן: **חוק התגמולים**) הוצאות לוויה וקבורה משולמות על ידי המדינה כחלק מזכויות נפגעי איבה. לאחר בחינת טענות הצדדים אני פוסק לתובעים על דרך של אומדנה סכום של 10,000 ₪ נכון להיום לכל אחד מהעיזבונות ובסך הכל 30,000 ₪.

נזק לא ממוני

25. התובעים מבקשים לפסוק את הנזק הלא ממוני בנפרד לפי מרכיביו השונים ולא יחד אף שהם מסכימים כי כך או כך הסכום הנפסק יביא בחשבון את כל המרכיבים. באשר לכאב וסבל הם טוענים שיש לפסוק סכום של 1,000,000 ₪ לכל אחד מהעיזבונות בתוספת ריבית מיום האירוע הנזיקי תוך שהם מפנים לסכומים שנפסקו בהליכים אחרים. הסכום המתקבל לשיטתם הוא 1,658,728 ₪ לכל עיזבון ובסה"כ 4,976,172 ₪.

26. רכיב נוסף של הנזק הלא ממוני שאותו התובעים מבקשים לפסוק הוא אבדן הנאות חיים. התובעים טוענים כי ראש נזק זה הוכר בע"א 4022/08 **אגבבה נ' המועצה המקומית פרדס חנה כרכור**, פ"ד סד(2) 284 (2010). הסכום המבוקש הוא 400,000 ₪ לכל עיזבון והסכום המתקבל לשלושת העיזבונות לאחר הוספת הריבית הוא 1,990,470 ₪.

בית המשפט המחוזי בירושלים

19 נובמבר 2024

בפני כב' השופט א' דראל, סגן נשיא

ת"א 31863-03-23 פלוני נ' הרשות הפלסטינית ואח'

27. הרכיב השלישי הוא קיצור תוחלת חיים. התובעים מבקשים לפסוק סכום של 39,000 ₪ עבור כל שנה שהמנוחים איבדו (70 – לר' ש', 78 – לא' י' ו-82 ח' ב') וזאת בתוספת ריבית מיום האירוע. הסכום שהתקבל לאחר הוספת הריבית הועמד על 14,878,672 ₪.

28. הנתבעים מבקשים לפסוק את הפיצוי עבור הנזק הלא ממוני (ברכיב הכאב והסבל וקיצור תוחלת חיים) בסכום אחד ללא הפרדה בין הרכיבים השונים כפי שיש לפסוק ככלל, ובמיוחד במקרה שלפנינו בו לא הובאו ראיות באשר לנסיבות מותם של הנרצחים, האם נפצעו וסבלו או נפטרו באופן פתאומי. לטענתם מאחר ומדובר היה בפיצוץ גדול וחריג, ומאחר ולא הובאו ראיות על מסכת עובדתית אחרת, סביר להניח כי שלושת המנוחים נפטרו באבחת רגע ולא סבלו. הנתבעים סבורים כי יש לפסוק סכום שהוא על הצד הנמוך תוך מתן משקל לסכום הפיצוי העונשי והתחשבות בגובהו.

29. הנתבעים מדגישים כי הצורך בפיצוי מתון עבור הנזק הלא ממוני נכון שבעתיים שעה שהחוק לפיצוי קורבנות טרור שינה סדרי בראשית וקבע פיצוי לכל עיזבון בסכום דמיוני שאין לו אח ורע בפסיקה הישראלית. הם מבקשים להימנע מהוספת ריבית לרכיב זה.

30. לאחר עיון בטענות הצדדים אני פוסק סכום של 5,000,000 ₪ עבור הנזק הלא ממוני לשלושת העיזבונות (לא ראיתי הצדקה לערוך חלוקה בין העיזבונות השונים אף שיש פער מסוים שנובע מגובה הפיצוי ברכיב קיצור תוחלת החיים, ששונה במקצת ביחס לכל אחד מהם). סכום זה הוא נכון להיום.

31. בקביעת הסכום הבאתי בחשבון את השיקולים הבאים:

א. בנסיבות מקרה זה מצאתי כי נכון יותר לקבוע את הפיצוי בסכום אחד מבלי לפצלו לרכיבים השונים של הנזק הלא ממוני (ר' ע"א 8488/08 **עזבון המנוחה רוננה סושרד ז"ל נ' מדינת ישראל - משטרת ישראל**, פסק דינו של כב' השופט י' עמית (5.6.2012)).

בית המשפט המחוזי בירושלים

19 נובמבר 2024

בפני כב' השופט א' דראל, סגן נשיא

ת"א 31863-03-23 פלונים נ' הרשות הפלסטינית ואח'

ב. ניתן ביטוי לטענות הצדדים באשר לפרק הזמן שחלף בין הפיגוע לבין המוות (בכל הנוגע לראש הנזק של כאב וסבל); לקיצור תוחלת החיים ולסכומים הנפסקים בגין רכיב זה; לחלופי הזמן; לזהות הגורם האחראי לו; לכל הנוגע להוספת הריבית שם מצאתי כי יש להוסיף ריבית אך באופן חלקי; וכן לסכומים הנפסקים בפסק הדין בגין הפיצוי לדוגמה.

פיצויי שכול ופיצויים מוגברים

32. התובעים טענו להטלת פיצויים מוגברים, שיביאו בחשבון את התנהלות הנתבעים במסגרת פסיקת הפיצוי בראשי הנזק השונים ובהם כאב וסבל, קיצור תוחלת חיים, אובדן הנאות חיים, פסיקה על-פי השכר הממוצע במשק לעובדים ישראלים בלבד, וקביעת ריבית בשיעור משמעותי.

33. בהמשך לכך ביקשו התובעים לפסוק פיצויי שכול ביחס לכל אחד מהקטינים, תוך שהבהירו כי אין מדובר בחלופה לפיצוי שלו זכאים התובעים כתובעים עצמאיים. התובעים ציינו כי הם ערים לכך שבית המשפט שפסק פיצויי שכול סבר שההורים הם הזכאים לפיצוי ולא האחים; אך במקרה שלפנינו, היו התובעים תחליף הורים. פסק הדין שעליו נסמכים התובעים הוא ת.א. (מחוזי י-ם) 4333/02 פלונית נ' הרשות הפלסטינית (2.11.2020) (להלן: עניין פלונית).

34. עמדת הנתבעים היא שאין לפסוק פיצויים מוגברים. הנתבעים מציינים כי לא נמצא קשר בינם לבין האירוע, וכי העילה היחידה בגינה הוטלה אחריות היא התשלומים שהתבצעו למשפחות האסירים זמן רב לאחר שהתרחש. לכן, לא יכולה להישמע הטענה שהתנהגות הנתבעים החמירה את נזקיהם של המנוחים. הנתבעים חולקים על הטענה שהאריכו ו"משכו" את הדיונים, אלא טוענים כי דווקא התובעים עשו כן. מכל מקום, הנתבעים סבורים כי פסיקת פיצויים מוגברים תגרום לפיצוי כפול שכן לטענתם קיימת חפיפה בינם לבין הפיצויים העונשיים והפיצוי לדוגמה.

35. אף באשר לפיצויי שכול – עמדת הנתבעים היא שאין בסיס לדרישה, שכן פיצויי שכול אינם מוכרים בפסיקה בישראל. פסק הדין בעניין פלונית עסק בשאלת זכאותו של ניזוק משני

בית המשפט המחוזי בירושלים

19 נובמבר 2024

בפני כב' השופט א' דראל, סגן נשיא

ת"א 31863-03-23 פלונים נ' הרשות הפלסטינית ואח'

לפיצוי תרופתי ואינו דן בפיצוי לעיזבונות הקטינים, שם מדובר בניזוקים ישירים ולא בניזוקים משניים.

36. לא ראיתי הצדקה לחרוג מההלכות המוכרות לפסיקת פיצויים בדיני הנזיקין וחשוב, ולקביעת פיצויים מוגברים מעבר לפיצוי לדוגמה שנותן ביטוי לאופן שבו יש לראות את התנהלותם של הנתבעים. אף באשר לפיצויי שכול לא ראיתי כי יש מקום לפסיקתם. פיצויים אלה אינם על פני הדברים פיצויים הנוגעים לעיזבונות, אלא כפי שצינו התובעים, נוגעים לתביעתם כניזוקים. משכך, יש לברר את זכאותם לפיצויים אלה במסגרת אותו רכיב של התביעה.

הריבית עבור תשלומי העבר

37. התובעים מבקשים לפסוק את הפיצוי בתוספת ריבית גבוהה, שכן העיכוב בתשלום נעשה שלא כדין והביא להתעשרות הנתבעים. התובעים מבהירים כי ויתרו על הגשת חוות דעת לעניין הריבית בגין הקטינים אך עומדים על טענתם כי האופן שבו התנהלו הנתבעים מצדיק פסיקת ריבית משמעותית יותר אף מכוח הוראת סעיף 28א לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 או במסגרת פיצויים מוגברים.

38. הנתבעים סבורים שבנסיבות העניין שבהם נדחתה התביעה לגופה בבית המשפט המחוזי, שם נוהלה 16 שנים, שמתוכן 13 בשל המתנה לראיות התובעים, ולאור שינויי החקיקה והסכומים החריגים שנקבעו לאחרונה אין מקום לפסיקת ריבית או הצמדה, לא כל שכן מקום לפסיקת ריבית גבוהה בצורה ניכרת.

39. לטענת הנתבעים, גם במישור התוצאה דומה שאין לתובעים על מה להלין, שכן אילו התביעה הייתה מתקדמת מהר יותר וכבר היה ניתן בה פסק דין סופי, לא היו יכולים התובעים לטעון לזכאות מכוח החוק לפיצוי קורבנות טרור.

40. כפי שצינתי לעיל, מצאתי שיש לפסוק ריבית בהתאם לחוק פסיקת ריבית והצמדה בכל הנוגע לאותם רכיבים שבהם לא כללתי את הריבית בסכום הפיצוי (הכוונה לאבדן השכר בשנים האבודות לעבר) וכן להביא בחשבון ריבית כאמור בפסיקת הסכומים שנקבעו נכון להיום. כפי

בית המשפט המחוזי בירושלים

19 נובמבר 2024

בפני כב' השופט א' דראל, סגן נשיא

ת"א 31863-03-23 פלונים נ' הרשות הפלסטינית ואח'

שנקבע "רק במקרים נדירים יימנע בית המשפט מלהפעיל את מלוא סמכותו לפסוק כי הפרשי ההצמדה והריבית יתווספו ממועד היווצרות העילה" (ע"א 8250/11 קרד-גרד **הישרדות מדעית בע"מ נ' פרמה לייף בע"מ**, פסקה 27 (22.6.2015)). הכלל לפיו יש להוסיף הפרשי הצמדה וריבית מבטא את הגישה שלפיה "כסף ששולם מוחזר לרוב בערכו הריאלי. עקרון מניעת התעשרות שלא כדין מחייב דרך-כלל כי לסכום הנומינלי תתווסף הצמדה ואף ריבית ריאלית המייצגת את דמי השימוש בכסף" (ר' ע"א 5267/03 **פרץ-גשורי נ' מיטל**, פ"ד נט(5) 337, 358 (2005); ע"א 2395/17 **ארנון נ' פיוטרקובסקי**, פסקאות 24-25 (2019) (להלן: **עניין ארנון**). אי פסיקתם היא אפוא חריג המצריך הנמקה והסבר (ע"א 2298/21 **לוי נ' אגודת מושב מצליח מושב עובדים להתיישבות חקלאית שיתופית בע"מ**, פסקה 3 (21.2.2023)).

41. שלילת הצמדה, ריבית או שתיהן תיעשה אם נמצא שבעל הדין הזוכה "תרם תרומה מהותית להימשכות היתרה של ההליך, הטריח לחינם את בית המשפט או נקט פעולות פסולות דומות" (עניין **ארנון**, שם; ע"א 391/88 **עזבון המנוח משה פכטנבוים נ' זלישניק**, פ"ד מו(4) 311, 315 (1992)).

42. במקרה שלפנינו לא מצאתי כי מוצדק לשלול את ההצמדה והריבית כפי שביקשו הנתבעים, אך גם לא להוסיף לה כפי שביקשו התובעים. בהיעדר ראיות המצדיקות סטייה מההסדר שנקבע בחוק, יש לפעול על פיו.

פיצויים לדוגמה

43. החוק לפיצוי קורבנות טרור נחקק בעקבות פסק הדין בעניין **פלונים** בו נקבע כי העברת כספים ומשכורות למבצעי פעולות טרור ולבני משפחותיהם הינה פעולת אשרור כמשמעותה בפקודת הנזיקין, וככזאת היא מקימה אחריות נזיקית לחובתו של מי שמשלם משכורות כאמור (שם, פסקאות 30-49). עם זאת, עוד נקבע בפסק הדין שלא קיימת לתובע זכות לפיצויים לדוגמה ממי שאחריותו נובעת מאשרור.

44. עקב הכרעה זו בעניין **פלונים**, חוקק החוק לפיצוי קורבנות טרור אשר נועד להסדיר את זכותו של התובע לקבלת פיצויים לדוגמה גם ממי שאחריותו הנזיקית נובעת מאשרור או תגמול של מעשה טרור (ר' דברי ההסבר להצעת חוק לפיצוי קורבנות טרור (פיצויים לדוגמה), התשפ"ג-2023, ה"ח הכנסת 975).

בית המשפט המחוזי בירושלים

19 נובמבר 2024

בפני כב' השופט א' דראל, סגן נשיא

ת"א 31863-03-23 פלונים נ' הרשות הפלסטינית ואח'

45. החוק מעניק זכאות לפיצויים לדוגמה מ"מבצע מעשה הטרור, ממתגמל הטרור או ממי שחבותו נקבעה לפי סעיפים 12 עד 14 לפקודת הנזיקין" עקב מעשי טרור שגרמו למותו של אדם, וזאת על סך עשרה מיליון ₪ (ר' סעיף 2(א) לחוק), ועקב מעשי טרור שגרמו לנכות צמיתה על סך חמישה מיליון ₪ (ר' סעיף 2(ב) לחוק).

46. עוד קובע סעיף 2(ג) לחוק כי הפיצויים לדוגמה שייפסקו על בסיס הוראותיו "לא ינוכו מכל סכום שמשלמים המדינה או מוסד ממוסדותיה לנפגע או לבן משפחתו, ובכלל זה לפי חוק התגמולים".

47. התובעים טוענים כי הם זכאים לפסיקת פיצוי לפי החוק לפיצוי קורבנות טרור, תוך שהם מבהירים כי החוק תקף, מעולם לא בוטל ולא ניתן צו ביניים באשר לתחולתו. עתירת התובעים היא לפיצוי הסכום הקבוע, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום התחולה (1.6.2024). לטענת התובעים אין לאפשר לנתבעים לטעון נגד תחולת החוק בדרך של תקיפה עקיפה ומכל מקום הנתבעים מושתקים מהעלאת טענות העומדות בסתירה לטענות שטענו במסגרת העתירה שהגישו לבית המשפט הגבוה לצדק.

48. הנתבעים טוענים כי אין לתת פסק דין ביחס לרכיב הפיצוי לדוגמה שעה שקיים סיכוי כי החוק שעל בסיסו מבוקש הפיצוי יתבטל או ישונה. הנתבעים מפנים לעתירה שהגישו לבית המשפט הגבוה לצדק ומבקשים לדחות את הפרשנות של התובעים למהלך הדיון. לטענתם "החוק החדש טורף את הקלפים ומבקש לשנות מהקצה אל הקצה את המצב המשפטי, את אופן הוכחת התביעות דנן, את ראשי הנזק ואת גובה הסכומים". משכך, הנתבעים טוענים כי הם זקוקים לזמן לצורך גיבוש עמדתם ומהלכיהם וכן לממש את הזכות להביא ראיות לסתור את החזקה שבחוק.

49. בכל הנוגע לטענה המקדמית של הנתבעים לפיה אין לדון לגופן בטענות לפיצויים בהסתמך על החוק לפיצוי קורבנות טרור עקב העתירה שהגישו הנתבעת 1 בנוגע לתוקפו – לא מצאתי בהן ממש. החוק תקף, מחייב ויש לנהוג על פיו. לא הונח כל יסוד לטענה שאין לעשות כן, מקום בו לא ניתן בבית המשפט הגבוה לצדק סעד זמני בגדרה של העתירה שהוגשה.

בית המשפט המחוזי בירושלים

19 נובמבר 2024

בפני כב' השופט א' דראל, סגן נשיא

ת"א 31863-03-23 פלוני נ' הרשות הפלסטינית ואח'

50. מכאן, לטענה נוספת שהעלו הנתבעים והיא לקיומו של השתק הנובע מדחיית התביעה לפיצויים עונשיים בפסק דינו של בית המשפט העליון. הנתבעים מבקשים לראות בפיצוי לדוגמה תחליף לפיצוי עונשי ומקום בו עתירה לפיצוי עונשי נדחתה – מושתקים התובעים מלתבוע פיצויים לדוגמה. הנתבעים נסמכים על החלטת בית משפט זה (כב' השופט א' גורדון) בת.א. 30832-10-23 מיום 6.8.2024 שם דחה בית המשפט בקשה לפסוק פיצויים לדוגמה לאחד מבין התובעים מכיוון שכבר ניתנה פסיקתא בעניינו (המדובר באחד מבין התובעים שהדיון בעניינו הסתיים וניתן פסק דין, אך הדיון בעניין התובעים האחרים טרם הושלם).

51. לא מצאתי לקבל את טענת הנתבעים. ראשית, אין ללמוד מההליך האחר לענייננו שכן שם ניתן בעניינו של אותו תובע פסק דין שהפך חלוט, ולכן עילת התביעה שלו מוצתה. בענייננו לא ניתן פסק דין חלוט אלא הדיון הוחזר לפסיקת הפיצוי, ומשכך, נוכח שינוי החקיקה לא חל השתק ואין מניעה מלפסוק פיצויים לדוגמה הנתבעים מדין חדש, שהוחל על מי שההליך בעניינו טרם הסתיים.

52. הנתבעים טענו כאמור שיש לאפשר להם ארכה להגיש ראיות ביחס לתחולת החוק לפיצוי קורבנות טרור כדי לאפשר להם לסתור את החזקה לעניין מתגמל טרור, אלא שאף שבטענה זו אין ממש. חבות הנתבעים נשענת על היותם מי שאישרו את המעשים מכוח סעיפים 12-14 לפקודת הנזיקין, ועל-כן מתקיימת אחת החלופות שבסעיף 4 לחוק, אף מבלי להישען על החזקה.

53. לאור האמור יש לבחון את התקיימות הרכיבים הנדרשים לפסיקת פיצוי לדוגמה:

הראשון – כי מותו של אדם נגרם במעשה טרור. מעשה טרור מוגדר בחוק לפיצוי קורבנות טרור כהגדרתו בחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016. לא נראה שיכולה להתעורר מחלוקת על כך שהפיגוע במסעדת "סבארו" בו נהרגו חמישה עשר בני אדם, וביניהם קרובי התובעים, הינו מעשה טרור כהגדרתו בחוק המאבק בטרור, וזו גם נקודת המוצא ממנה יצא בית המשפט העליון בעניין **פלוני**. כמו כן, גם אין מחלוקת בין התובעים לנתבעים כי מעשה הטרור גרם למותם של חמשת בני משפחת התובעים.

בית המשפט המחוזי בירושלים

19 נובמבר 2024

בפני כב' השופט א' דראל, סגן נשיא

ת"א 31863-03-23 פלוני נ' הרשות הפלסטינית ואח'

השני - כבר נקבע לעיל כי התובעים הם יורשי הנרצחים.

השלישי, הוא שזכאות היורשים לפיצויים הינה "ממבצע מעשה הטרור, ממתגמל הטרור או ממי שחבותו נקבעה לפי סעיפים 12 עד 14 לפקודת הנזיקין". במקרה שלפנינו כבר נקבע בעניין **פלוני** כי מקור החבות הנזיקית של הנתבעים כלפי התובעים הינו תשלום כספים לאסירים ביטחוניים ולבני משפחותיהם אשר מהווה אשור כמשמעותו בסעיף 12 לפקודת הנזיקין (שם, פסקאות 30-49). הזכאות לפיצויים על בסיס סעיף 2(א) לחוק היא ממבצע מעשה טרור, ממתגמל טרור או ממי שחבותו נקבעה לפי סעיפים 12 עד 14 לפקודת הנזיקין. על כן, אף אם הנתבעים היו מביאים ראיות אשר היו סותרות את החזקה שהם מתגמלים טרור, הדבר לא היה מסייע בידם כי חלופה אחרת מתקיימת כאמור.

54. לפיכך, התובעים זכאים לתשלום סכום של 30 מיליון ₪ עבור תביעות העיזבונות של הקטינים.

ניכויים

55. הנתבעים טוענים שלא ניתן לתת פסק דין בתביעת עיזבונות הקטינים אלא יש להמתין לפסק הדין הסופי ביחס לתובעים כולם, לקבל את הנתונים ביחס לסך הגמלאות ואז לקבוע את הזכאות. לטענת הנתבעים אף אם התובעים אינם מקבלים תגמולים ישירות בגין עיזבונות האחים, הרי שסעיף 17(ב) לחוק התגמולים דן בתגמולים המשולמים עקב מאורע אחד ועל כן אין לבצע אבחנה בין סוגי התגמולים השונים שהתקבלו, ומתחייבת התחשבות במכלול הפיצויים שייפסקו וההטבות שיינתנו טרם עריכת החישוב.

56. התובעים משיבים לטענה זו וטוענים כי ממילא אינם זכאים לתשלום גמלאות בגין עיזבונות הקטינים ואין לנכות סכומים הנוגעים לפיצוי שקיבלו באופן ישיר. מכל מקום, לתובעים זכות בחירה ורק לאחר מתן פסק הדין יוכלו לממש אותה. ממילא, הנתבעים חבים בתשלום הסכום לתובעים או לרשות. לחלופין, מפנים התובעים לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה (תיקון מס' 43), התשפ"ד-2024 החל בענייננו וקובע וויתור חלקי של הפיצוי שאותו יצטרך להעביר הניזוק לרשות לנפגעי פעולות איבה.

בית המשפט המחוזי בירושלים

19 נובמבר 2024

בפני כב' השופט א' דראל, סגן נשיא

ת"א 31863-03-23 פלוני נ' הרשות הפלסטינית ואח'

57. מאחר ולא הוכח כי התובעים מקבלים תגמולים בגין תביעות העיזבון נושא תביעה זו, ממילא דין הטענה לניכוי להידחות בכל הנוגע לתביעות אלה, וזאת אף מבלי להידרש לשאלה האם יש מקום לניכוי בשלב הנוכחי או שעומדת לתובעים זכות הבחירה להשיב את התגמולים לאחר מתן פסק הדין.

סיכום

58. על יסוד האמור אני מחייב את הנתבעים לשלם לתובעים בגין תביעת שלושת העיזבונות הקטינים את הסכומים הבאים:

הפסד השכר בשנים האבודות -	₪ 4,846,000
נזק לא ממוני -	₪ 5,000,000
הוצאות קבורה ומצבה -	₪ 30,000
פיצוי לדוגמה -	₪ 30,000,000
סה"כ	₪ 39,876,000

[יש להוסיף עדכון לסכום הפיצוי עבור הפסד השכר בשנים האבודות לאחר עריכת חישוב נכון ליום פסק הדין]

59. התובעים עתרו לפסיקת שכר טרחה והוצאות משפט בגובה של 25% מהסכום הנפסק בגין ההליכים הרבים שהתנהלו, הדיון בשאלת האחריות והארכת הדיון שלא לצורך. הנתבעים טענו כי יש לפסוק שכר טרחה בגובה של 5% או לכל היותר 10% מסכום פסק הדין בשים לב לסכום הכללי שנפסק. לצד זאת הם טענו שיש לתת ביטוי לכך שהתביעה נדחתה לגופה לאחר הגשת ראיות וניהול הוכחות ללא שנפסקו הוצאות לטובת הנתבעים, ומאז שחודש ההליך הוגשו בקשות סרק חוזרות ונשנות שגרמו להתמשכות ההליכים ולהוצאות מיותרות לנתבעים.

60. לאחר שנתתי את דעתי לטענות הצדדים אני פוסק לתובעים הוצאות בסכום כולל של 5,850,000 ₪, שיש בהם כדי לתת ביטוי לשיקולים השונים, לגובה הסכום שנפסק, ולטרחה

בית המשפט המחוזי בירושלים

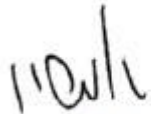
19 נובמבר 2024

בפני כב' השופט א' דראל, סגן נשיא

ת"א 31863-03-23 פלונים נ' הרשות הפלסטינית ואח'

שהייתה כרוכה בניהול ההליך. סכום זה מבטא בקירוב פסיקת שיעור של 20% מסכום הפיצוי ה'נזיקי' ו-10% מסכום הפיצוי לדוגמה, בתוספת מס ערך מוסף.

ניתן היום, י"ח חשוון תשפ"ה, 19 נובמבר 2024, בהעדר הצדדים.

ארנון דראל, סגן נשיא